

Miljøministeren

TALEPAPIR

”Det talte ord gælder”

Samrådsspørgsmål E

Vil ministeren i forlængelse af samrådsspørgsmål A-D uddybe forskellene på, hvornår man kan regulere med og uden erstatning? Vil ministeren give konkrete eksempler på, hvordan lovforslaget stiller lodsejere i forskellige situationer og oplyse, hvorvidt ministeren mener, at det er rimeligt, at der er meget store forskelle på, hvordan de enkelte lodsejere rammes af lovforslaget?

Samrådsspørgsmål F

Vil ministeren i forlængelse af samrådsspørgsmål A-D redegøre for, hvilke negative konsekvenser lovforslaget har for naturen, herunder hvilke arter der påvirkes negativt?

Svar

Tak for spørgsmålene, som jeg vil besvare samlet i det følgende.

Naturen er under pres, og der er behov for, at vi passer bedre på den. Regeringen har derfor en klar ambition om en markant styrket indsats for naturen. Vi vil bane vejen for en grøn omstilling af samfundet – også i landbrugserhvervet.

Det er baggrunden for, at vi nu tager dette vigtige skridt.

”Det talte ord gælder”

Ved at indføre et forbud mod sprøjtning, gødskning og omlægning af de § 3-beskyttede arealer skaber vi bedre plads til naturen og de vilde arter.

Det har nogle erhvervsmæssige omkostninger, det anerkender vi. Men hvis vi vil tage naturens parti, må vi alle bidrage til at give naturen mere plads.

Jeg vil som nævnt på sidste samråd gentage, at natur- og miljølovgivningen i Danmark både omfatter erstatningsfri regulering og indsatser, hvor virksomheder bliver kompenseret for det tab, reglerne medfører. Ofte følger der ikke kompensation med, når der stilles generelle krav til virksomheder, der skal begrænse forurening og miljøbelastning. Her er det forurenere, der betaler. Det gælder eksempelvis regler om affaldshåndtering.

Virksomheder skal leve op til kravene om korrekt håndtering af deres affald. Det er en omkostning, der rammer virksomhederne i varierende grad afhængig af deres affaldsmængde- og type. Der ydes ingen kompensation for denne omkostning. Når der laves nye regler for virksomheders affaldshåndtering, der skal fremme en grønnere produktion, skal virksomhederne også tilpasse sig de nye regler, uden at blive kompenseret for det.

I andre tilfælde kan der ydes de ramte virksomheder kompensation. Det kan eksempelvis være konkrete naturprojekter baseret på frivillig deltagelse. Naturgenopretningsprojekter, etablering af

”Det talte ord gælder”

vådområder og udlæg af urørt skov er eksempler på sådanne indsatser, der gennemføres som projekter på konkrete lokaliteter som supplement til den generelle natur- og miljøregulering.

Med lovforslaget indføres en generel regel, der skal sikre naturen bedre betingelser på de § 3-beskyttede arealer.

De arealer, der bliver berørt af forbuddet, er naturarealer med ekstensiv landbrugsdrift. Efter de gældende regler må arealerne eksempelvis hyppigst omlægges med 7-10 års mellemrum – og kun hvis det har været en del af den hidtidige drift.

Sprøjtning, gødskning og omlægning øger naturligvis det landbrugsmæssige udbytte fra arealerne. Derfor anerkender jeg også, at der er et tab, når denne drift ophører.

Men langt de fleste berørte bedrifter vil blive berørt med få arealer, der udgør en mindre del af den samlede bedrift. Ud af 9.000 berørte bedrifter vil 77 % blive berørt på mindre end 5 ha og 91 % vil blive berørt på mindre end 10 ha.

Miljø- og Fødevarerministeriet har vurderet, at de årlige omkostninger for de 9.000 bedrifter vil være 40 mio. kr. Det er i gennemsnit under 5.000 kr. pr. bedrift.

Forbuddet vil ramme den enkelte bedrift med varierende intensitet, men for de fleste bedrifter vil

”Det talte ord gælder”

forbuddet have begrænsede økonomiske konsekvenser.

Forbuddet vil ikke udelukke en fortsat ekstensiv udnyttelse af arealerne. Arealerne kan for eksempel fortsat afgræsses. Selvom udbyttet falder over tid, kan de berørte arealer fortsat have landbrugsmæssig værdi. Der findes ca. 155.000 ha § 3-beskyttede ferske enge og strandenge i Danmark, og kun på de 37.000 ha, der berøres af dette forbud, er sprøjtning, gødskning og omlægning en del af driften. Det vil sige under 25 % af engene.

På den baggrund finder regeringen det rimeligt at gennemføre forbuddet som om erstatningsfri regulering.

Hvis forbuddet måtte vise sig at have karakter af ekspropriation for konkrete bedrifter, kan der enten eksproprieres mod fuld erstatning eller dispenseres fra forbuddet. Det forventes dog at blive relevant i et begrænset antal tilfælde.

Forbuddet foreslås at træde i kraft om to år – 1. juli 2022 – så de berørte lodsejere får tid til at indrette arealdriften efter de nye regler.

Det vil være op til den enkelte landmand at finde ud af, hvordan driften på den enkelte bedrift bedst tilpasses de nye regler.

Hvis enkelte landmand efter de 2 år fortsat vurderer, at de bliver så hårdt ramt af forbuddet, at de kommer i betragtning til enten ekspropriation

”Det talte ord gælder”

eller dispensation, må de indsende en konkret ansøgning til Miljøstyrelsen.

Det vil være en konkret vurdering, om der i det enkelte tilfælde foreligger et ekspropriativt indgreb.

Denne afgørelse vil kunne indbringes for domstolene.

Angående lovforslagets betydning for naturen, vil jeg fremhæve, at en vedtagelse af lovforslaget vil forbedre naturværdierne på arealerne. Det er ikke kun Miljø- og Fødevareministeriets vurdering.

Det er vurderingen fra Århus Universitet.

Og det er vurderingen fra 14 grønne organisationer, der har offentliggjort en fælles meddelelse, hvor det fremgår, at forbuddet indiskutabelt er en vigtig håndsækning til den trængte natur i det åbne land.

I dag er det ofte udsåede kulturgræsser og kløver, der dominerer på de berørte arealer. Når sprøjtning, gødskning og omlægning ophører, vil disse udsåede arter begynde at gå tilbage. Det giver mere plads til andre og flere forskellige arter på arealerne. I stedet for at få arter dominerer, vil der gradvist komme flere og flere arter til, fordi de vil få bedre livsbetingelser. Derved forøges naturværdierne på arealerne.

”Det talte ord gælder”

Det er Århus Universitets vurdering, at der allerede i løbet af de første 10 år forventes at være en målbar forbedring af naturtilstanden og biodiversiteten på arealerne.

Hvordan naturen helt præcist udvikler sig på de konkrete arealer afhænger af en række faktorer. Det kommer blandt andet an på, hvordan de enkelte arealer fremover bliver drevet. Derfor vil det også variere fra areal til areal hvilke arter, der begunstiges af forbuddet.

Naturen vil udvikle sig forskelligt på de berørte arealer, men fælles for arealerne er, at biodiversiteten vil blive forbedret.

Med dette initiativ tager vi dermed et vigtigt skridt for at forbedre naturen på § 3-beskyttede lysåbne naturområder fordelt i hele landet.